

Sote- ja maakuntauudistuksen rahoitus

Alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti

Sote-uudistuksessa eteneminen

- Raide 1: sote -järjestämisuudistus
  - sote-järjestämistehtävä ja rahoitus irrotetaan kuntapohjasta
  - HE-luonnos lausunnoille lähetettävässä olevassa kunnossa ja siihen tarvittavien linjausten tavoiteaikataulu huhtikuu 2016
  - peruslinjaukset rahoituksesta sote -järjestämiseen
  - maakuntalaki - maakunnan hallinto ja talous
- Raide 2: sote - valinnanvapaus- ja monikanavarahoitusuudistus
  - selvityshenkilöryhmä (pj. prof. Brommels) aloittanut työnsä
  - selvityshenkilöiden esiselvitys vaihtoehtoinen 15.3. 2016, huhtikuussa STM:n informointi ehdotuksista, raportti ehdotuksineen valmis toukokuussa 2016
    - selvityshenkilöryhmä kommentoi järjestämislakia ja rahoitusratkaisuja järjestämisuudistukseen liittyen
  - hallituksen linjatessa huhtikuussa HE:n järjestämisuudistuksesta sisältöä kuva valinnanvapautta ja monikanavaisen rahoituksen yksinkertaistamista koskevista ehdotuksista
    - ⇒ koordinaatio
  - toukokuu 2016 - lainvalmistelu; hallituksen linjaukset 11/2016, eduskuntaan 2017

Sote-järjestämisuudistuksessa valmistettava lainsäädäntö

- Huhtikuuhun 2016 mennessä valmisteltavat lakiluonnokset:
  - sosiaali- ja terveydenhuollon **järjestämislaki**
  - järjestämislain ja maakuntalain **voimaanpanolaki** (mm. omaisuusjärjestelyt)
  - **maakuntalaki** (perussäädös itsehallintoalueista)
  - **maakuntien valtionosuuslaki** (valtionrahoitus maakunnille)
  - uusi **kunnan peruspalveluiden valtionosuuslaki**
  - **tuloverolain ja muun verolainsäädännön** muutokset
  - **valtionalouden tarkastusvirastosta annetun lain, vaalilain ja vaalirahoituslain sekä hallintolain, julkisuuslain, kielilain, arkistolain, tietohallintolain yms. hallinto-oikeudellisen ja informaatio-oikeudellisen yleislainsäädännön** muutokset
  - **viranhaltijoita sekä virka- ja työehtosopimusjärjestelmää sekä eläkejärjestelmää henkilöstösiirtojen** johdosta koskevat muutokset
- Luettelo voi vielä osin elää. Linjattu käytettäväksi maakunta -termiä

Rahoituksen peruslinjaus

- **Hallitus on linjannut rahoituksen jatkovalmistelua seuraavasti:**
  - Kunnilla ei voi olla merkittävää vastuuta sote-palvelujen rahoituksesta. Pääasiallinen rahoitusvastuu olisi ristiriidassa kunnallisen itsehallinnon kanssa.
  - Tulevien itsehallintoalueiden rahoitus valmistellaan ensisijassa valtion rahoitusvastuun pohjalta.
  - Vaihtoehtoisena mallina selvitetään myös mallia, jossa osa rahoituksesta perustuisi itsehallintoalueiden omaan verotusoikeuteen.
- **Tarkempi rahoitusmalli valmistellaan huhtikuussa 2016 lausunnolle lähetettävään esitysluonnokseen**
  - **maakuntien valtionosuuslaki**
  - **kunnan peruspalveluiden valtionosuuslaki**
  - **verolakien muutokset**

Rahoituksen peruslinjaus 2

- Kokonaisveroaste ei saa nousta ja työn verotus ei saa kiristyä millään tulotasolla
- Perustuslain mukaisen yhdenvertaisuusperiaatteen huomioon ottaminen
- Veromallit ja tuloverotuksen muutos, kuntakohtainen laskenta

Maakuntien rahoitusratkaisun visio

- Maakuntien ja kuntien rahoitus toteuttaa rahoitusperiaatteen vaatimuksen tehtävien ja rahoituksen tasapainosta, kuntien jäljelle jäävien tehtävien rahoitus on turvattu ja rahoitusjärjestelmä:
  - kannustaa kustannusvaikuttavuuteen ja siten edistää osaltaan 3 miljardin euron kustannussäästö tavoitteen saavuttamista
  - on selkeä ja
  - jättää tilaa asukkaiden itsehallinnolle
- Yhden veronmaksajan periaate
  - julkista taloutta tarkastellaan kokonaisuutena
  - omaisuus maksetaan vain kerran
  - verotusta tarkastellaan osana verojärjestelmän kokonaisuutta

Tulopohjan ja kantokyvyn sekä palvelutarpeseen suhteutetun menotason erilaisuus on pulma

Maakunta/IHA	Väestö 2014	Väestön muutos 2014-2030 %	Taloudellinen huoltosuhte 2014* %	Taloudellinen huoltosuhte, muutos 2014-2030 %-yksikköä	Palvelujen nettomenot 2014 €/a.s.**	Sote-tarvekerroin *** 2014	Kuntien verotettavat tulot 2014 €/a.s.****
Kesk i-Pohjanmaa	68 830	5 %	45,2 %	-3,7 %	3 295	1,03	13 800
Kainuu	79 258	-6 %	44,0 %	-8,1 %	3 659	1,18	13 500
Etelä-Karjala	131 784	-2 %	42,0 %	-5,2 %	3 319	1,08	15 300
Etelä-Savo	151 580	-7 %	42,4 %	-7,3 %	3 733	1,17	13 600
Pohjois -Karjala	165 258	-1 %	42,2 %	-7,1 %	3 051	1,04	12 800
Kanta-Häme	175 349	11 %	43,1 %	-3,8 %	3 135	1,01	15 600
Kymenlaaks o	179 857	-3 %	42,9 %	-6,4 %	3 484	1,11	15 700
Pohjanmaa	181 158	9 %	46,9 %	-1,8 %	3 345	0,98	14 900
Lappi	181 746	0 %	43,5 %	-6,5 %	3 698	1,08	14 300
Etelä-Pohjanmaa	193 399	3 %	45,6 %	-4,2 %	3 401	1,10	13 200
Päijät-Häme	202 009	7 %	43,4 %	-4,0 %	3 085	1,05	14 900
Satak unta	223 985	-1 %	45,2 %	-5,3 %	3 384	1,05	15 400
Pohjois .Savo	248 406	-1 %	42,8 %	-6,2 %	3 371	1,14	14 100
Kesk i-Suomi	275 363	5 %	42,4 %	-4,6 %	3 125	1,05	14 100
Pohjois -Pohjanmaa	405 398	8 %	40,3 %	-1,3 %	3 485	1,14	14 100
Vars inais -Suomi	472 726	6 %	44,5 %	-1,8 %	3 147	0,99	15 700
Pirk anmaa	503 382	10 %	44,1 %	-0,9 %	3 080	0,98	15 700
Uus imaa	1 603 389	13 %	51,5 %	1,5 %	2 880	0,88	19 800
Kok o maa	5 442 837	7 %	45,8 %	-1,9 %	3 159	1	16 200

*Työlliset / väestö. Laskettu VATT:n ennusteen mukaan

** Sosiaal- ja terveydenhuollon sekä paiv- ja pelastustoimen nettomenot

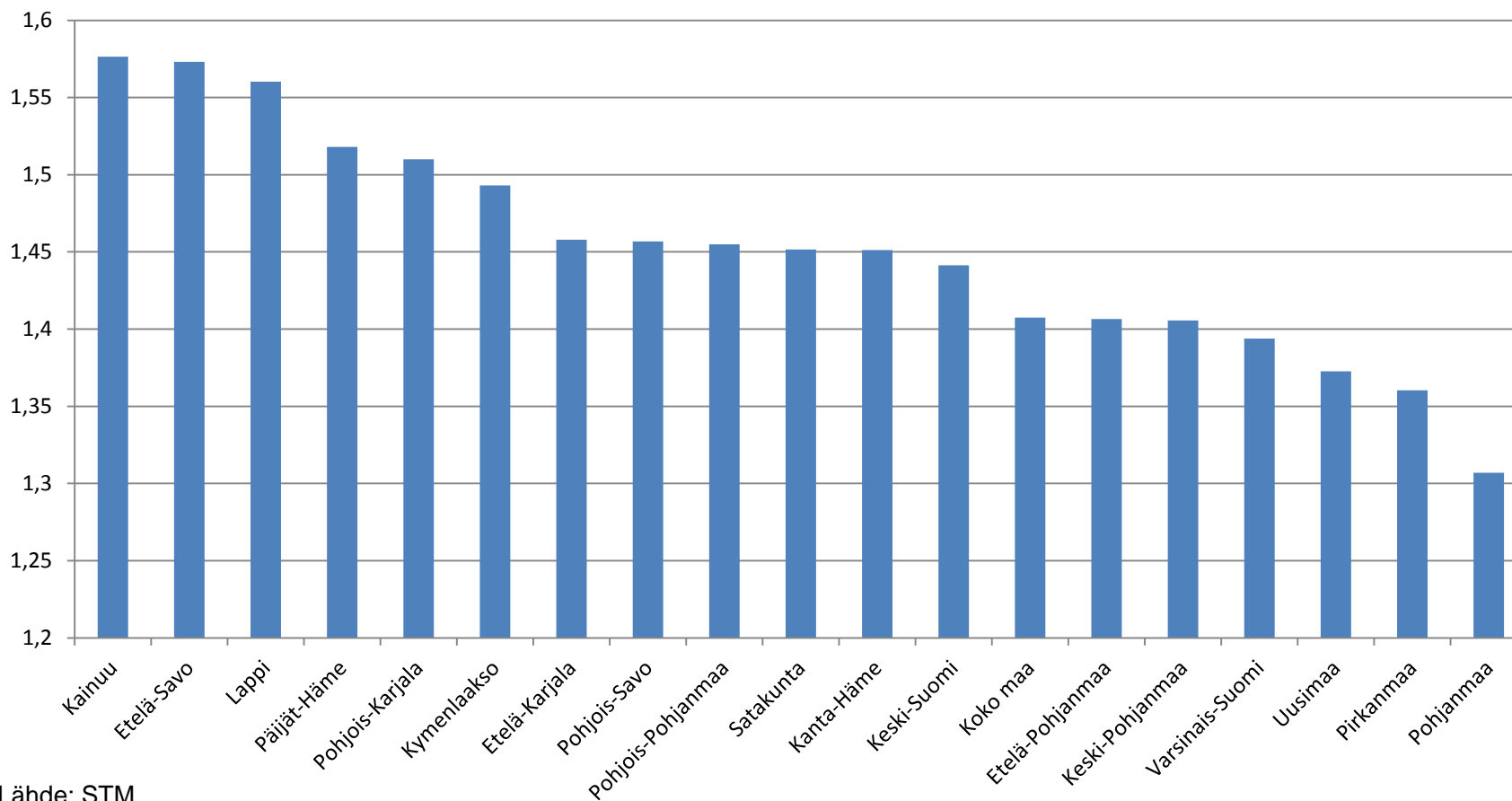
***THL, Sosiaal- ja terveydenhuollon tarvekerroin, kuvaa asukkaiden palvelutarvetta suhteessa maan keskiarvoon

****Kuntien veropohja summattuna alueelle

Sote-menot per työkäinen väestö maakunnittain, ennusteen mukainen reaalin kasvu 2014–2030

Kasvukerroin 2014-2030

Lähde: STM

Toteutuksen haasteita

- Kunnianhimoinen säästötavoite enintään 0,9 prosentin vuosittaisesta menojen reaalikasvusta
- Laskentatavasta riippuen sote-valtionosuuden tulisi olla vuonna 2029 342 euroa - 748 euroa/hlö alhaisempi

Rahoitusratkaisun toteutus: osa 1

- Laskennallisia sote-kustannuksia vastaavat menot irrotetaan kuntataloudesta
  - noin 17,1 mrd. nettokustannukset (v. 2014 tasossa)
  - kustannuspohjaksi maakuntien valtionosuusjärjestelmään ja sote-verolla / mahd. osa maakuntaverolla rahoitettavaksi
- Sote-kustannuksia vastaavat tulot irrotetaan kuntataloudesta
  - kuntaveron tuotosta siirretään vajaa n. 11,5 mrd. maakunnille (vuoden 2014 tasossa)
  - sote-kriteerejä ja toimintaa vastaava osa kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta siirretään maakunnille (noin 5,5 mrd v. 2014 tasossa)
- Tarkastelu täytyy tehdä kunnittain
  - sote-menojen osuus kunnan kokonaismenoista vaihtelee n. 47 - 62 % välillä
  - otettava jossain määrin huomioon kustannustasoerot - siirto ei voi olla räikeän epäoikeudenmukainen niille kunnille, jotka ovat tehostaneet toimintaansa

=> kuntatasolla siirtymä tulojen ja menojen määrä ei ole sama mutta jos tuloja siirtyy enemmän kuin menoja tulee erotusta tasata kuntien valtionosuusjärjestelmässä

Rahoitusratkaisun toteutus, osa 2

- Sote-rahoitus ja maakuntien tulorahoitus
  - A) nykyisten tuloverotuksen lajien uudistamisella ja alentamalla kunnallisveroa (integroitu veromalli ja täysi valtion rahoitus)
  - B) valtion sote -verolla: kunnallisverotuksen veroasteikko ja alentamalla kunnallisveroa (sote-veromalli ja täysi valtion rahoitus)
  - C) valtion sote-veron / tuloverouudistuksen ja maakuntaveron yhdistelmällä sekä alentamalla kunnallisveroa (integroitu veromalli ja maakuntaverolla osarahoitus)
- Kunnat alentavat kunnallisverotuksen veroprosenttejaan
  - rahoitussiirtoa vastaavasti tuloverolaissa säädettävällä tavalla
  - muutoksessa olisi perustuslakianalyysin ja -asiantuntijoiden mukaan mahdollinen määräaikainen verokatto (max 3-5 vuotta)

Tulorahoitusratkaisun päävaihtoehtoista

- Täysi valtion rahoitus
  - teoriassa hyvä ohjattavuus ja ei liikaa monimutkaista verojärjestelmää
  - hyvä yhdenvertaisuuden toteuttamisessa sekä hyvinvointierojen kaventamisessa
  - moraalikato ja yhteismaan ongelma
  - ylhäältä määrätyillä säännöillä mahdollista menokuri vain rajoitetusti
=> pehmeän budjettirajoitteen ongelma
- Osittain maakunnan omaan verotusoikeuteen perustuva malli
  - omalla verotuksella itsehallintoalueiden kantokyvyn erosta johtuen mahdollista vain osa rahoituksesta (alle puolet)
  - fiskaalisen federalismin näkökulmat: vallan ja vastuun tasapaino sekä kannustimet omaan taloudenhoitoon; teoriassa hyvä mutta käytännössä?
  - verojärjestelmän koordinaatio ja finanssipolitiikan hallinta vaikeutuu
  - Liian korkeaksi nousevan veroasteen riski ja veronkiristysten riskit
  - Kuka ja ketkä kilpailevat: kunnat/kaupungit vaiko maakunnat vai molemmat; vaikutukset kuntien asemaan
- Ratkaisun olisi hyvä kestää yli vaalien järjestelmätasolla (perusratkaisut)

Tulorahoitusmallien vertailua 1

	Täysi valtionrahoitus	Alueella on verotusoikeus
Kannustimet kustannustehokkuuteen	<p>Palvelujen järjestäminen ja rahoitus on täysin eriytetty, mikä heikentää alueiden kannustimia hyvään taloudenpitoon.</p> <p>Valtion budjettirajoitteella voidaan parantaa kustannusten hallintaa, mutta rajoite ei kuitenkaan voi olla juridisesti sitova, koska valtio vastaa viime kädessä palvelujen saatavuudesta.</p>	<p>Malli tarjoaa alueille paremmat kannustimet toiminnan tehostamiseen.</p> <p>Alueen oma verotusoikeus tarjoaa parhaat kannustimet, koska tuolloin järjestämis- ja rahoitusvastuu ovat samoissa käsissä. Käytännössä voisi johtaa alueiden eriytymiseen, koska alueet ovat erilaisia taloudelliselta kantokyvyltään.</p>
Valtion vastuu	<p>Valtion vastuu rahoituksen riittäväydestä on erityisen korostunut. Pehmeään budjettirajoitteen ongelma on ilmeinen. Itsehallintoaluelain taloussäännöksillä voidaan pienentää bailout-riskiä, mutta ei poistaa sitä.</p>	<p>Valtio osaltaan huolehtii palvelujen turvaamisvelvoitteestaan antamalla lainsäädännöllä alueille verotusoikeuden kautta mahdollisuuden tehtäviensä rahoittamiseen Alueella on enemmän omia mahdollisuuksia taloutensa tasapainottamiseen.</p>

Tulorahoitusmallien vertailua 2

	Täysi valtionrahoitus	Alueella on verotusoikeus
Investointien rahoitus	<p>Valtion rahoituksen mitoituksessa tulee ottaa huomioon alueen omien investointien rahoitus.</p> <p>Valtakunnallisen toimitilaosakeyhtiön lainanotto saattaa edellyttää valtion takausta.</p>	<p>Alueiden omat investoinnit rahoitetaan omilla verotuloilla ja lainanotolla.</p> <p>Toimitilaosakeyhtiöllä mahdollisuus edulliseen lainanottoon, koska alueilla verotusoikeus.</p>
Lainanotto-oikeus ja asema lainamarkkinoilla	<p>Alueelle oikeus vain lyhytaikaiseen lainanottoon ja/tai rajoite lainanotolle.</p> <p>Edullinen lainanotto edellyttäneee valtion takausta.</p>	<p>Verotusoikeuden nojalla voidaan antaa oikeus pitkäaikaiseen lainanottoon.</p>
Kokonaisverotuksen taso	<p>Valtio voi ohjata paremmin verotuksen tasoa.</p> <p>Vaikutus verotuksen tasoon riippuu molemmissa rahoitusmalleissa siitä, kuinka hyvin uudistuksella onnistutaan hillitsemään menojen kasvua.</p>	<p>Verottavien yksiköiden määrän kasvu saattaa lisätä riskiä veroasteen nousuun.</p> <p>Ongelmaa voidaan lieventää alueille asetettavalla verokatolla.</p> <p>Mitä suurempi on alueiden verotusoikeus, sitä suurempi paine kohdistuu työn verotukseen.</p>

Tulorahoitusmallien vertailua 3

	Täysi valtionrahoitus	Alueella on verotusoikeus
Verovelvollisen asema	Uudistus on mahdollista toteuttaa siten, että verovelvollisen asema ei muutu merkittävästi.	Itsehallintoalueiden veroprosenttien eriytyminen saattaa kasvattaa verovelvollisten välisiä eroja.
Vaikutukset verojärjestelmään	Rahoitus voidaan kerätä uudella erillisellä sote-verolla tai nykyisen verojärjestelmän uudistamisella. Valtio voi ohjata paremmin verotuksen rakennetta.	Uusi verottajataso monimutkaistaa järjestelmää ja lisää jonkin verran verotuksen kustannuksia.
Alueiden välinen tasaus	Alueiden välinen tasaus hoidetaan alueiden valtionosuusjärjestelmän sisällä (tarveperusteisten kustannuserojen tasaus)	Valtionosuuden osalta perusasetelma on sama kuin puhtaassa valtion rahoituksessa. Lisäksi tarvitaan tulojen tasausjärjestelmä, koska alueiden väliset erot veroprosentin tuotossa ovat suuret. Jos verotusoikeus on pieni, verotulojen tasaustarve on vähäisempi. Tasauksen aste on poliittinen kysymys. Mitä suurempi on omien verotulojen osuus, sitä suurempaa alueiden välistä verotulojen tasausta tarvittaisiin, jotta kaikki alueet pystyvät järjestämään palvelut.

Tulorahoitusmallien vertailua 4

	Täysi valtionrahoitus	Alueella on verotusoikeus
Itsehallinto ja taloudellinen liikkumavara	Täysi valtionrahoitus ei vastaa perinteistä käsitystä itsehallinnon taloudellisesta liikkumavarasta.	Alueiden taloudellinen liikkumavara on suurempi. Liikkumavaran suuruus riippuu verotulojen suhteellisesta osuudesta alueen tuloista ja siitä, kuinka tiukasti verotusoikeutta rajoitetaan.
Hallinnolliset kustannukset	Verojärjestelmän osalta hallinnolliset kustannukset ovat pienemmät. Täyden valtionrahoituksen mallissa valtion vastuu on merkittävästi suurempi, joten valtiolla tulee olla riittävät resurssit ohjausvastuun kantamiseksi.	Verojärjestelmän osalta hallinnolliset kustannukset ovat suuremmat. Muut hallinnolliset kustannukset ovat pienemmät kuin täydessä valtionrahoituksessa.

Hyvän rahoitusjärjestelmän peruspiirteitä

- Rahoitus on riittävä asetetuille tehtäville = rahoitusperiaate
- Ennakoitavuus ja vakaus
- Menojen kehitys hallittavissa
  - laskennallinen rahoitus, järjestäjä kantaa riskin
- Yksinkertaisuus, ymmärrettävyys ja läpinäkyvyys
- Hallinnollinen keveys
- Alueellinen oikeudenmukaisuus

- Lisäksi voidaan asettaa muita tavoitteita esimerkiksi valtion ohjaukseen liittyen, kannustin tiettyyn toimintaan

Maakunnan rahoitus

- Laskennallinen valtionosuus
  - ei menoperusteinen
  - hintakorjaus hintaindikaattorilla
  - ei siis samanlaista kustannustason tarkistusta kuin kuntien valtionosuusjärjestelmässä
  - rahoitusperiaatteen toteutumisen erillinen arviointi osa neuvottelumenettelyä ja julkisen talouden suunnitelman sekä sote-järjestämispäätöksen valmistelua
- Väestö (10 - 20 %)
- THL:n tarvekriteeri (suurin painoarvo)
- Tarvekertoimen kautta lisäksi muita kustannuksia selittäviä tekijöitä (työttömyys, työkyvyttömyys)
- Vieraskielisyys pienellä painolla, vieraskielisyyden merkitys kuitenkin kasvaa (tarvitaan vielä kustannusten jaon tarkistus)
- Asukastiheys kuvaamaan palvelujen saatavuutta
- Maakuntarajat ylittävät erikoissairaanhoidon palvelut laskutuksella
- Tutkimus-, opetus- ja kehittämistoiminnan erillisrahoituksen (ns. EVO) kehittäminen tarpeen

Kunnan uusittu peruspalveluiden valtiosuus

- Mahdollisimman pitkälti nykyisen VOS -
kriteeristö
- Uusi siirtymätasaus - tasataan ja
kompensoidaan sote -muutoksen
aiheuttamia kustannuksia

Omaisuusjärjestelyt - lähtökohtia

- Itsehallintoalueille siirtyviä tehtäviä vastaava omaisuus siirtyy
- Yhden veronmaksajan periaate
  - julkista taloutta katsotaan kokonaisuutena
  - Omaisuus maksetaan vain kerran periaate

SOTE-omaisuus ja maakunnat

Jäljempänä on esitetty 3 mallia

- Työryhmässä on laaja kannatus ns. jakautumismallille, jossa omaisuus ja velat jakautuvat tehtävien mukana maakuntien ja kuntien kesken.
- Kuntaliitto ja kuntaedustajat: varaus maaomaisuuden siirtymiseen
- Peruskunnista maakunnille siirtyvän velan määrittäminen on ongelmallista, koska kuntien velanotto on yleiskatteellista.
- Suppeammassa jakautumismallissa pyritään taklaamaan laajaan malliin liittyviä haasteita
- Vastaanottajapuolella toimitilat/kiinteistöt kerättäisiin hallituksen marraskuisen linjauksen mukaan itsehallintoalueiden omistamalle yhdelle valtakunnalliselle toimijalle, joka toimisi investoijana, jolta maakunnat vuokraavat toimitilat. Se mahdollistaisi maakuntien toimimisen ilman merkittävää velanottomahdollisuutta.
- Kolmantena mallina on toimitilojen vuokraus suoraan kunnilta, jolloin mitään omaisuudensiirtoja ei tehtäisi
  - Tämä malli ei toisi maakunnille tarvittavaa joustavuutta, päätösvaltaa ja säästöjä toiminnan suunnitteluun ja tilojen käyttöön

SOTE-omaisuus ja maakunnat 1/3

Malli	Kuvaus	Laajuus	Mallia puoltavat	Haasteena	Muuta
Jakautumismalli: laaja	<ul style="list-style-type: none"> - Kaikki kuntien ja kuntayhtymien omaisuus (myös osakkeet ja yhtiöosuudet) jakaantuvat maakunnille ja kunnille toiminnan siirron mukana. - Omaisuuden lisäksi siirtyy myös osuus veloista 	<ul style="list-style-type: none"> -Noin 6,5 mrd. euroa. -- kiinteistöjen korjausvelkaa Kuntaliiton arvion mukaan 1,5-2 mrd. euroa - Ympäristön muutos ja teknologia vähentävät voimakkaasti tilantarvetta tulevaisuudessa. 	<ul style="list-style-type: none"> - yksinkertaisuus, - omaisuudesta ei makseta « kahteen kertaan», - kohtelee kuntia tasapuolisesti 	<ul style="list-style-type: none"> - Vuoden 1998 uudistuksesta huolimatta kunnilla on erilaisia käytäntöjä omaisuuden arvostuksessa, joka vaikuttaa velkaosuuden määrittämiseen. - Sotekiinteistöt ovat noin 20 % kuntien kiinteistöomaisuudesta. - Omaisuuden uudelleenarvostaminen olisi vuosien työ 	<ul style="list-style-type: none"> -Turku nostanut kiinteistöjen arvoa yhtiöittämisen avulla. -Myös monet muut kunnat suunnittelevat tekevänsä samoin. - Maakuntiin siirtyvä velan määrää kasvaksi merkittävästi. - ei kohtelee kuntia yhdenvertaisesti
Vaikutukset kuntiin	-Kuntayhtymien alijäämien kattaminen ja mahdollisesti yhtenä vuotena syntyvä tulosvaikutus, jota olisi mahdollista kompensoida peruspääomaa alentamalla.	Kuntayhtymien alijäämät ovat kuntalain säännösten perusteella kuntien vastuulla niiden kattamiseen olisi tullut jo varautua.	-Kunnilta siirtyy pois velkaa - Kunnille ei jää korjausvelkaa - Kuntien vastuulle ei jää käytöstä poistuvia kiinteistöjä	-Kuntaliitto on esittänyt kaiken maapohjan jättämistä kunnille mutta on valmis neuvottelemaan myös suppeammasta rajauksesta	Perustuslakiasiantuntijoiden pyöressä pöydäs-sä mallia pidettiin hyvänä edellyttäen että huolehditaan rahoitusperiaatteesta jäljellejäävän kunnan osalta
Toiminta maakunnissa	Yksi valtakunnallinen maakuntien omistama yhtiö vuokraa maakunnille toimitiloja, toimii investoijana, voi hankkia vierasta pääomaa,	- Maakunta voi vuokrata toimitiloja myös muiden omistajien kohteista. -Maakunnan taseeseen ei kiinteistöomaisuutta.	- Yhtiö investoi -Asiantuntijuuden keskittäminen kaikkien maakuntien käyttöön, - Tehostamissäästöt - Kiinteistöriskien ja korjausvelan hallinta	-Päätöksenteko yhtiössä 18 maakunnan kesken, -kilpailun paineen ylläpito - kannustava vuokramalli - kunnista siirtyvien velkojen hoito -- ylimääräisten kiinteistöjen saattaminen markkinoille	- Maakunnalla ei tarvetta pitkäaikaisen vieraan pääoman hankintaan.

SOTE-omaisuus ja maakunnat 2/3

Malli	Kuvaus	Laajuus	Mallia puoltavat	Haasteena	Muuta
Jakautumismalli: suppea	<ul style="list-style-type: none"> - Vain sairaanhoitopiirien ja kuntayhtymien omaisuus (myös osakkeet ja yhtiöosuudet) ja velat jakaantuvat käytännössä kokonaan maakunnille toiminnan siirron mukana. - Loput toimitilat vuokrataan kunnilta maakunnan päättämässä laajuudessa. 	<ul style="list-style-type: none"> -Noin 2,5 mrd. euroa. -- korjausvelasta ei ole arviota - ympäristön muutos ja teknologia vähentävät tilantarvetta tulevaisuudessa. 	<ul style="list-style-type: none"> - yksinkertaisuus, -- omaisuudesta ei makseta « kahteen kertaan», - Omaisuuden arvostuksesta ei synny ongelmaa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kunnilla ei ehkä taloudellisia mahdollisuuksia tai halukkuutta peruskorjauksiin tai uusinvestointeihin. 	
Vaikutukset kuntiin	Malli perustuu osakeyhtiöiden jakaantumiseen ja kuntalain säädöksiin kunnan osan irtoamisesta	Kuntayhtymien	<ul style="list-style-type: none"> -Kunnat saavat vuokratuloja sotekiinteistöistä. - Valtaosa maapohjasta jää kunnille automaattisesti. - Omaisuuden arvostus jää kuntien käsiin. 	<ul style="list-style-type: none"> - Riski käytöstä poistuvista kiinteistöistä jää kunnille. 	Perustuslakiasiantuntijoiden pyöressä pöydäs-sä ei käsitelty supistettua mallia.
Toiminta maakunnissa	Yksi valtakunnallinen maakuntien omistama yhtiö vuokraa maakunnille toimitiloja, toimii investoijana, voi hankkia vierasta pääomaa,	<ul style="list-style-type: none"> - Maakunta voi vuokrata toimitiloja myös muiden omistajien kohteista. -Maakunnan taseeseen ei kiinteistöomaisuutta. -- Maakunnalla ei tarvetta pitkäaikaiseen velanottoon. 	<ul style="list-style-type: none"> - Yhtiö investoi -Asiantuntijuuden keskittäminen kaikkien maakuntien käyttöön, - Tehostamissäästöt - Kiinteistöriskien ja korjausvelan hallinta 	<ul style="list-style-type: none"> -Päätöksenteko yhtiössä 18 maakunnan kesken, - kilpailun paineen ylläpito - kannustava vuokramalli -- kunnista siirtyvien velkojen hoito -- ylimääräisten kiinteistöjen saattaminen markkinoille 	

SOTE-omaisuus ja maakunnat 3/3

Malli	Kuvaus	Laajuus	Mallia puoltavat	Haasteena	Muuta
Kunnat omistavat toimitilat	<ul style="list-style-type: none"> - Kaikki toimitilat vuokrataan kunnilta/kuntien yhtiöltä tai muilta toimijoilta - Kunnilla määräysvalta tilojen hinnoittelussa ja elinkaarihallinnassa. 	<ul style="list-style-type: none"> -Noin 6,5 mrd. euroa. - ympäristön muutos ja teknologia vähentävät tilantarvetta tulevaisuudessa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Yksinkertainen - Omaisuuden arvostuksesta ei synny ongelmaa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kunnilla ei ehkä taloudellisia mahdollisuuksia tai halukkuutta peruskorjauksiin tai uusinvestointeihin. -- saattaa johtaa siihen, että investointeja tehtäisiin myös maakuntien/ maakuntien yhtiön taseeseen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vuokrasopimusten hallinta erittäin työlästä, jos kunnat eivät siirrä kiinteistöjä harvempiin käsiin.
Vaikutukset kuntiin	Kunnat saavat tuloja toimitilojen vuokrasopimuksista.		<ul style="list-style-type: none"> -Kunnat saavat vuokratuloja sotekiinteistöistä. - Valtaosa maapohjasta jää kunnille automaattisesti. - Omaisuuden arvostus jää kuntien käsiin. 	<ul style="list-style-type: none"> - Riski käytöstä poistuvista kiinteistöistä jää kunnille. 	
Toiminta maakunnissa	Yksi valtakunnallinen kuntien omistama yhtiö vuokraa tilat maakunnille .	<ul style="list-style-type: none"> - Maakunta voi vuokrata toimitiloja myös muiden omistajien kohteista. -Maakunnan taseeseen ei kiinteistöomaisuutta. -- Maakunnalla ei tarvetta pitkäaikaiseen velanottoon. 	<ul style="list-style-type: none"> -Asiantuntijuuden keskittäminen, -riskien- ja korjausvelan hallinta - investointien ohjaus - korjausvelan hallinta 	<ul style="list-style-type: none"> - Syntyy merkittävä toimija, jolla halussa lähes koko sote-perusinfrastruktuuri. - Mietittävä olisiko tarvetta rajoittaa kuntien oikeutta myydä kiinteistöyhtiön osakkeita vapaasti markkinoille. - tehostamissäästöt riippuvat kuntien päätöksenteosta 	

<http://alueuudistus.fi>

